

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Theologica universa - Ettenheim-Münster 108 - Tom. II

Cartier, Gallus

[S.l.], 1795

Caput nonum

[urn:nbn:de:bsz:31-111018](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111018)

310. tem non potest, necessitate, ut vocant, hypo-
thetica et consequente, ut voluntas non con-
sentiat gratia, quamdiu ipsi consentit actu,
sen ut componat actum cum non actu.
Gratia vero efficax in actu primo est ipsa
met virtus seu potentia gratia ab ipso Deo
profluens, de se apta et nata ad exprimen-
dum voluntatis consensum: huius autem gra-
tia voluntatem dissentire posse si velit, do-
cet fides catholica. Sicque et gratia sua
virtus et efficacia, et voluntati sua manet
libertas.

289.

Caput Nonum De reprobatione.

Eundem huius sequemur ordinem
quem in tractanda predestinatione te-
minimus; ac primo de nomine, defini-
tione, existentia et divisione reproba-
tionis; tum de eius causis, denique de
illis effectibus disseremus.

S. Primus.

290.

De nomine, definitione, existen-
tia, et divisione reprobationis.

7.142
Reprobatio secundum nominis ety-
mologiam generatim idem significat, ac
rejectionem. Eo sensu utitur Apostolus
Heb. 4. v. 18. Reprobatio fit precedentis man-
dati propter infirmitatem eius et inutili-
tatem. Specialius autem Reprobatio
huius idem est ac rejectio seu exclusio à
donis supernaturalibus vel gratia vel
gloria, de quibus sub metaphora dicitur
Jerem. 6. v. ult. Argentum reprobum vo-
cate eos, quia Dominus projecit illos. Et
1. Cor. 9. v. 27. Castigo corpus meum et in
servitutem redigo; ne forte cum aliis præ-
dicaverim, ipse reprobus efficiar.

Reprobi vocantur in Scripturis Re-
pulsi, Psal. 87. v. 6. Despecti, Eccl. 7. v. 14.
Fracti in diem malum, Prov. 16. v. 4. Had-
et maledicti, Matth. 25. v. 34. Vasaria,
 Rom. 9. v. 22. Vasa in contumeliam, 2. Tim.
 2. v. 20. Filii perditionis, Joan. 17. v. 12.
Prescripti in iudicium et damnationem,
 Epist. Iudae v. 4.

Definitur reprobatio à Magistro
 Sent. lib. 1. dist. 40. Proxientia iniquita-
tis quorundam, et preparatio damnatio-
nis eorundem. Quia in Definitione proxi-
 entia iniquitatis seu malitia antecedit poe-
 nae preparationem.

Durandus in eadem dist. 9. 2. Re-
probatio, inquit, est provisio ineptitudinis
alicujus ad vitam aeternam, et propositum
excludendi ab ea.

S. Thomas 1. p. q. 23. a. 3. Reproba-
tio includit voluntatem permittendi ali-
quem cadere in culpam, et inferendi dam-
nationis poenam pro culpa. Haec tres re-
 probationis Definitiones in idem coincidunt.

Reprobi igitur sunt ii omnes et
 soli, qui in statu peccati mortalis moriun-
 tur, et sic aeternum damnantur: Sive
 illud peccatum sit solum originale, ut in
 parvulis; sive solum personale, ut in
 adultis baptizatis, sive utrumque tum
 originale, tum personale, ut in adultis
 non baptizatis. Dicuntur reprobi seu
 reprobati, quia rejiciuntur à Deo, nec
 ad gloriam eliguntur, sed aeternum dam-
 nantur.

Existentiam reprobationis probat 291.
 illud Christi Matth. 25. Ite maledicti in
ignem aeternum, qui paratus est diabolo

ut vocant, h
 voluntas non
 ipsi consentit
 cum non actu
 tu primo est
 gratia ab ipso
 ata ad exprime
 i huius autem
 e posse si velit
 he et gratia
 ntati sua me
 num
 ione
 emur ordinem
 destinatione
 nomine, de
 vitione repro
 usis, denique
 s.
 us.
 tione, ca
 e reprobatio
 dum nomine
 dem significat
 titur. Ap
 t peccatum
 im eius et
 tem reproba
 seu exclusio
 vel gratia
 etaphora
 um reprobum
 rojeit illos
 nus meum et
 te cum aliis
 ficiat.

312. et Angelicejus. Ratio etiam est, tum quia est in Deo presentia malitiae nonnullorum non finienda, et preparatio poena nunquam terminanda; illa autem est reprobatio: tum quia pertinet ad providentiam Entis Supremi, agentis universalis ac rerum omnium moderatores, et provisoris, ut permittat ad gloriae suae manifestationem nonnullas creaturas intellectuales liberè à suo fine deficere, et ita eas conferre ad bonum et utilitatem electorum. Sustinuit in multa patientia vasa irae apta in interitum, ait Apostolus, Rom. 9. v. 22. ut ostenderet divitias gloriae suae in vasa misericordiae.

292. Ceterum Reprobatio perinde ac predestinatio vel totalis est et adequata, quo omnes suos effectus complectitur; vel partialis et inadequata secundum aliquem effectum, nempe privationem cujusvis gratiae sive efficaci, sive sufficientis, vel aliaque dumtaxat gratiae uberiores, et efficaci.

293. Rursus alia dicitur negativa, alia vero positiva. Reprobatio negativa est exclusio à gloria, id est, juxta illos, qui eam propugnant, negatio gratuita predestinationis seu electionis ad gloriam. Reprobatio positiva est Destinatio seu inflictio poena aeterna propter peccata, in quibus reprobis finaliter ad extremum usque spiritum perseverat; seu est ~~positiva~~ absoluta et efficax voluntas supplicii aeterni damnandi eos omnes, qui in statu peccati mortalis ex hac vita discedunt.

Qui pugnant pro gratuita et omnem meritum provisionem antecedentem

te praedestinatione, in consequenter negati-^{313.}
vam à gloria reprobationem admittere te-
nentur, ut per se manifestum est: qui enim
non assumitur, eo ipso censetur rejectus,
et reprobatus, sive deim illa reprobatio sit
simplex negatio, et actus suspensio, sive
sit actus positivus.

Qui vero admittunt et timentur
praedestinationem ad gloriam fieri ex pra-
visis meritis gratia, in nullam agnoscunt
negativam reprobationem, seu exclusionem
à vita aeterna; nisi post provisionem de-
meritorum seu peccatorum, vel actualium,
vel saltem originalis, si per Baptismum di-
missum illud non fuerit.

Porro haec de positiva et negativa
reprobatione controversia in hoc ita vive-
tur: utrum nempe, quemadmodum cap.
praecedenti §. 3. num. 266. adnotavimus,
sicut questio et haec movetur inter Theologos,
an praedestinatio ad gloriam sit merè gra-
tuita, vel supponat merita gratia; ita
etiam datur reprobatio merè negativa, et
nulla supponens demerita seu peccata sal-
tem actualia, vel contra omnis reprobatio
sit positiva, atque demerita seu peccata
reprobatorum supponat.

Quod nos attinet, sicut priorem de
praedestinatione ad gloriam controversiam
Scholarum otio ultro permisimus, ita
etiam hanc de negativa reprobatione ques-
tionem cuiuslibet, qui uni est otium, dis-
cutiendam relinquimus. Igitur ~~quod~~
de sola reprobatione positiva nobis sermo
erit; circa quam Ecclesia Catholica sen-
sum adversus hereticos et Novatores tueri
conabimur.

8. 144

Verum durior ac rigidior, nec im-
 merito, ceteris Calvinistis, qui Bossiansi
 dicti sunt, visa est hac Calvini sententia;
 ideoque censuerunt, nonnisi post previ-
 sum hominis lapsum, homines à Deo repro-
 bari, seu excludi à gloriâ, et ad eterna sup-
 plia destinari, ac postmodum in tempo-
 re ad peccandum impelli. Ad istam
 tandem sententiam rediisse videtur Cal-
 vinus, lib. 2. Instit. c. 5. n. 1. Estque
 priorè quidem mollior, erronea tamen
 et haeretica, in eo, quòd peccatum origi-
 nale, etiam post Baptismum remissum,
 velint esse primam et radicalem causam
 reprobationis, atque per idem induci
 peccandi necessitatem: Eam tamen am-
 plecti videtur Jansenius, Opusculis, lib. 10.
 De gratiâ Christi c. 2. His prenotatis
 ponitur.

* Adami, seu
 peccatum ori-
 ginale

B. 7. 145

Conclusio 1ma.

Datur reprobatio positiva.

Prob. Reprobatio positiva est absoluta
 et efficax voluntas damnandi supplicis
 aeternis omnes, qui moriuntur in statu
 peccati mortalis. Atqui datur in Deo hac
 voluntas. Ergo et reprobatio positiva.

Prob. min. Nam Deus re ipsâ eos
 omnes, qui in statu peccati mortalis
 moriuntur, damnat supplicis aeternis.
 Ergo Deus ab aeternò habuit voluntatem
 absolutam et efficacem eos damnandi
 supplicis aeternis: Deus enim ea tantum
 facit in tempore, quae absolute, et effi-
 cauter facere voluit ab aeternò: nam
 Deus nihil facit in tempore, quod ab

310. ~~at~~ ^{at} ~~et~~ ^{et} non velit facere, et nihil vult fa-
cere in tempore, quod ab aeterno non volue-
rit facere, cum omnis voluntas Dei sit
aeterna.

296.

Conclusio 2^a

Reprobatio positiva habet causam
ex parte reproborum, nempe peccatum
mortale absolute praevium.

Prob. 1. Ex Scripturis, Matth. 25.
v. 41. Dimidite à me maledicti in ignem
aeternum, qui paratus est diabolo, et an-
gelis eius: esurivi enim, et non dedistis
michi manducare, &c.

Prob. 2. ex SS. Patribus. Tertul-
lianus, lib. de praescrip. c. 8. Judaei, inquit,
retro penes Deum fuerant, dehinc rejecti
ob delicta, extra Deum esse coeperunt.

S. Basilii, in Constitutionibus Mo-
nasticis: Qui à Deo se optat jvari, ait,
non deest officio: Qui autem officio
non deest, nunquam Divinò auxilio des-
tituitur. Ergo qui à Deo non jvatur et
Divinò auxilio destituitur, adeoque dam-
natur, pro quia officio suo deest, et pec-
cat, damnatur.

S. Chrysostomus, lib. 1. ad Stagi-
rium, n. 6. alias lib. 1. de Providentià
c. 6. Si ex dilectione, inquit, correptio, ex
odio verò derelictio est, neque ejusdem
est quempiam simul amare et odisse, ne-
que corrigere simul et derelinquere. Quo-
modo ergo, inquit, multi corruerunt,
se ipsos illi Deo privaverunt, non autem
à Deo derelicti sunt. Per peccata ha nem-
pe se ipsos Deo privaverunt, et aeternum dam-
nati sunt.

S. Augustinus, multis in locis con-

divisionem nostram firmat, lib. 3. contra Ju- 317.
lianum c. 18. Bonus est Deus, inquit, justus
est Deus: potest aliquos hae bonis meritis li-
berare, quia bonus est, non potest quemquam
sine malis meritis damnare, quia justus est.

lib. 3. de civit. c. 15. Ad malum quippe
eius s. Creature i. inquit, prior est voluntas eius,
ad bonum vero eius, prior est voluntas Crea-
toris eius.

Magistrom sequuntur fidelissimi
discipuli Prosper et Fulgentius. S. Pros-
per in tertia responsione ad Capitula Gallorum
duo hujusmodi, inquit, in hae prolapsimala,
sine correctione poenitentia defecerunt, non
ex eo necessitatem habuerunt, quia predesti-
nati non sunt: Sed ideo predestinati non sunt,
quia tales futuri ex voluntaria pravaricatio-
ne presati sunt.

S. Fulgentius lib. 1. ad Monimum c. 24.
Predestinavit, inquit, s. Deus: idos ad suppli-
cium, quos a se presivit voluntatis mala-
ritis discepturos.

Prob. 3^{ti} Ex Conilijs. Ex Austrasicano f
II. Can. 25. ubi sic statuit. Aliquos ad ma- * an. 529.
lum divina potestate predestinatos non
solum non credimus, sed etiam, si sunt,
qui tantum malum credere velint, cum
omni detestatione illis anathema dici-
mus.

Ergo ex isto Conilio reprobi ad
malum et eternam damnationem per pecca-
ta sua destinantur, et propter ea duntaxat
a Deo damnantur.

Ex Valentino III. Can. 3. ubi, Fraternus,
inquit, Episcopi, predestinationem elec-
torum ad vitam, et predestinationem im-
piorum ad mortem; in electione tamen
salvandum misericordiam procedere me-
ritum bonum, in damnatione autem per-

318. Reprobatorum meritum malum procedere iustum
Dei iudicium.

Ex Tridentino Sess. 6. Can. 17. ubi, Si quis, inquit, justificationis gratiam non nisi predestinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, ut potest divina potestate predestinatos ad malum, anathema sit.

Ergo reprobi non divina potestate sed propter sua delicta à Deo predestinantur ad malum et damnationem.

Prob. 4to Ratione. Divina voluntas damnandi antecedens provisionem cuiuslibet peccati absolute futuri, qualem admittit Calvinus, non solum repugnat divinae bonitati, et voluntati sinere salvandi omnes homines, quam Scriptura et Traditio docent, nosque supra c. 6. §. 7. pag. 209. fuse demonstravimus, sed etiam justitiae. Nam sicut est injusta damnatio et inflictio poena sine iusta causa, qualis est sola culpa: ita et injusta est voluntas damnandi, et infligendi poenas aeternas sine iusta causa, nempe culpa gravi. Omnis poena, si iusta est, peccati poena est, et supplicium nominatur, inquit S. Augustinus lib. 3. De libero arbit. c. 18.

Porro qui justificati sunt per Baptismum damnari non possunt nisi propter peccatum mortale personale. Quia per Baptismum tollitur omnis reatus culpa et poena aeterna. Unde de Baptizatis Apostolus Rom. c. 8. ait: Nihil ergo nunc damnationis est in eis, qui sunt in Christo Jesu. Id est, justificatis per Baptismum nulla est jam damnationis causa, ut explicat Concil. Trident.

Ex dictis patet quam impia sit sive Antelapsariorum sive Postlapsariorum opinio, asserentium, Deum ex solo suo

319
beneplacito, et sine ullo praevisio peccato prae-
visio ~~peccato~~ nonnullos homines posi-
tively reprobase, ac aeternis destinasse suppliciis.
Nunquid, inquit Deus apud Ezechiel. 18. v. 23.
voluntas mea est mors impij, ... et non ut
convertatur a viis suis et vivat. Item Sap.
1. v. 15. Deus mortem non fecit, nec letatur
in perditione vivorum. Et c. 11. v. 25. Di-
ligis omnia quae sunt, et nihil odisti eorum
quae sunt. 2. Pet. 3. v. 9. Patienter agit
propter vos nolens aliquos perire, sed om-
nes ad poenitentiam reverti. pp.

Solvuntur Objectiones.

297.

Ob. 1. mo Prov. 16. v. 9. dicitur, Uni-
versa propter semetipsum operatus est Do-
minus, impium quoque ad diem malum.
ergo Deus ex solo suo beneplacito et sine ullo
praevisio praevisio peccato impium ad aeterna
supplicia destinat.

Resp. neg. cons. Deus omnia prop-
ter suam gloriam fecit, ita ut eam eti-
am ex peccatoribus illum inhonoranti-
bus percepturus sit, manifestando in
eorum punitione suam potentiam, jus-
titiam, &c. Unde voluntate tantum,
consequente impium destinavit ad ma-
lum, id est, ad vindicta diem, quo in
ejus punitione glorificandus, et manifes-
taturus est justitiam suam, &c. Melius enim
judicavit de malis bene facere, quam nul-
la mala permittere, ait S. Aug. Enchir. c. 27.

Ob. 2. mo Rom. 9. v. 11. Esau re- 298.
probus factus est ex sola Dei voluntate, an-
tequam quidquam mali egisset; sicut Ja-
cob praedestinatus est, priusquam quid-

3. 147 320.

quam egisset boni: Cum nondum nati fuissent, inquit de ambobus Apostolus, aut aliquid boni egissent aut mali sicut secundum electionem propositum Dei maneret; non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: Quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esaii autem odium habui. Ergo.

Resp. 1.º Verissimum esse ad rigorem littera istam propositionem Apostoli, antequam quidquam boni vel mali egissent in tempore, Deus ab eterno Jacob dilexit, et Esaii odium habuit, quia istum mala ille cum vero bona aliquando operaturum esse praevidit. Unde reg. cons.

Resp. 2.º Hunc Apostoli textum non intelligi debere de bonis vel malis aeternae vitae, sed de temporalibus huius vitae, Deus igitur Jacob dilexit, cui dedit terram fluentem lacte et melle; Esaii vero odium habuit, qui sortitus est terram sterilem ac desertam. Commodum illud, vel incommodum temporale expressit Sacer ~~textus~~ contextus his verbis, Major serviet minori. quod quidem in personis Esaii et Jacob impletum non fuit, sed in populis ab utroque genitis; tempore quippe Davidis, Idumaei ex Esaii orti subditi fuerunt ditioni Israelitarum, 2. Reg. c. 8. v. 14. Unde est, quod cum apud Malachiam c. 1. dixisset Deus, Jacob dilexi, Esaii autem odium habui, statim exponat, quomodo unum dilexerit, et alium odium habuerit, his verbis: Bosui montes ejus sicut Esaii in solitudinem, et hereditatem ejus in dracones deserti.

321
Resp. 3to Si tentus hic nihilomi-
nus ad Spiritualem predestinationis et re-
probationis sensum transferri debeat, di-
cimus, Esau reprobatum fuisse antequam
quidquam mali propria voluntate egisset,
non vero antequam aliena voluntate quid-
quam mali egisset, nempe voluntate primi
parentis, in quo omnes peccaverunt. Apos-
tolus huius de una loquitur predestinatione
ad gratiam et reprobatione ab ea, ut evidenter
docet S. Augustinus Ep. 186. alias 108. ad Can-
linum, ubi Jacob et Esau in communi qui-
dem massa perditionis inclusos fuisse affirmat,
ex qua Jacob per misericordiam liberatus fuit,
Esau vero per justum iudicium non fuit libe-
ratus. Non tamen ab omni poenitentis gra-
tia exclusus ~~excluditur~~ censeari debet Esau;
siquidem etiam supposita labe peccati ori-
ginalis, Deus vere ac sincerè vult omnes
homines salvos fieri, prout fuisse probavi-
mus supra c. 7. §. 7. à pag. 208. Istud ergo
odio habui, idem significat ac minus di-
lexi, phrasi Scripturæ satis familiari: Si-
cut Dent. 21. v. 15. Si habuerit homo duas
uxores, unam dilectam, alteram odiosam.
Et Matth. 6. v. 24. Nemo potest duobus Domi-
nis servire: aut enim unum odio habebit
et alterum diliget. Unum odio habebit,
id est, minus diliget. Nempe Deus gratiam
aliquam reprobis indulget, sed minorem
quam electis.

Ob. 3to Patres aliqui dicunt, repro-
bos predestinatos esse ad supplicium æternum.

Resp. His verbis intelligunt repro-
bos ab æternò destinari ad supplicium æter-
num propter demerita sua absolute præ-
visa.

De effectibus reprobationis.

Proprie et accurate loquendo, per reprobationem intelligitur vulgò rejectio à gloria, et inflictio poena aeterna. Ut aliquis sit causa effectus reprobationis duo requiruntur, 1.º ut sit à Deo, quippe Deus, qui abjicit et reprobat impium, est causa efficiens reprobationis. 2.º ut ad finem reprobationis conducat, nempe ad damnationem aeternam. Invenitur ergo, utrum peccatum, permissio peccati, perseverantia in peccato, obduratio et execratio, denique poena damni et sensus sint effectus reprobationis. Quae cum exiguam imò nullam habere videantur difficultatem, succintè enucleabimus.

1.º videtur, quòd peccatum formaliter sumptum quatenus est malum culpa non sit effectus reprobationis. Quia effectus reprobationis à Deo esse debet, ut dictum, atqui peccatum formaliter sumptum non est à Deo; Deus enim nemini mandavit impiè agere. Eccli, 1.º. v. 21. Sed à solo peccatore. Ergo.

2.º Permissio tamen peccati actualis, quod nunquam remitti debet, potest dici effectus reprobationis; quia 1.º ea permissio est à Deo, Deus enim peccatum permittit. 2.º conducat ad finem reprobationis seu damnationem aeternam, ut pote quòd nunquam remittatur.

3.º Perseverantia in peccato quatenus includit gratiae uberioris privationem et permissionem peccati in poenam culpae praecedentis est etiam effectus reprobationis. Constat ex Scripturis Psal. 80. v. 13. Dimisi eos secundum desideria cordis eorum,

ibunt in adinventionibus suis. Rom. 1. v. 21. 323.
Cum cognovissent Deum, non sicut Deum,
glorificaverunt, aut gratias egerunt, sed eva-
nerunt in cogitationibus suis, et obscuratum
est insipiens cor eorum.... Propter quod tra-
didit illos Deus in passionem ignominiae....
in reprobum sensum, ut faciant ea, quae
non conveniunt.

4to Excecatio et obduratio in impijs,
qui sunt ex reproborum numero, sunt etiam
effectus reprobationis; sunt enim idem ac in-
tegra hominis derelictio. atqui integra ho-
minis derelictio est effectus reprobationis;
nam à Deo est, et ad aeternam conducit dam-
nationem, quae est finis reprobationis.
Ergo.

5to Denique Aeterna tum Damni,
quae in privatione Dei consistit, tum Sensus,
quae in cruciatibus aeternis continetur, poe-
na est effectus reprobationis à gloria; quia
utraque infligitur à Deo justo peccati vin-
dice. Matth. 27. v. 41. Discedite à me ma-
ledicti in ignem aeternum: esurivi enim,
et non dedistis mihi manducare, &c. Facit
Deus, ut per bona opera nostra certam nos-
tram vocationem ac electionem faciamus.